

Anvisningar för att rekvirera statsbidrag för 2026 stärkt tillgänglighet och ökad vårdkapacitet inom den specialiserade hälso- och sjukvården

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2026 fördela medel till regioner för stärkt tillgänglighet och ökad vårdkapacitet inom den specialiserade hälso- och sjukvården. Syftet är att stärka tillgängligheten och öka vårdkapaciteten inom den specialiserade hälso- och sjukvården. Villkor för statsbidraget regleras i förordning (2024:1252) om statsbidrag till regioner för stärkt tillgänglighet och ökad vårdkapacitet inom den specialiserade hälso- och sjukvården.

Bakgrund

Statsbidraget är en del av regeringens satsning på ökad vårdkapacitet och kortare vårdköer. Socialstyrelsen har också i uppdrag att bidra till att stärka samt följa upp tillgängligheten och vårdkapaciteten på regional och nationell nivå (S2024/01058). I uppdraget ingår bland annat att stödja regionerna i deras produktions- och kapacitetsstyrning, att stödja och stärka samverkan mellan regioner i syfte att öka tillgängligheten, samt löpande följa den nationella utvecklingen av vårdkapacitet och tillgänglighet. I uppdraget ingår även att föra en nära och tät dialog med huvudmännen.

Läs mer:

- [Socialstyrelsens arbete med Tillgänglighet i hälso- och sjukvården](#)

Bidragets storlek

Statsbidraget som ska fördelas efter rekvisition omfattar totalt 5 042 500 200 kronor. Varje region kan rekvirera ett belopp utifrån en fördelningsnyckel som regeringen tagit fram.

Vilka kan rekvirera medlen?

Regioner.

Vad kan ni rekvirera medel för?

Syftet med statsbidraget är att korta vårdköerna i den specialiserade hälso- och sjukvården genom att

1. stärka tillgängligheten,
2. öka vårdkapaciteten, och
3. förbättra kompetensförsörjningen och arbetsmiljön.

Villkor för statsbidraget

De insatser som regionerna ska genomföra inom ramen för statsbidraget ska syfta till att korta väntetider i den specialiserade hälso- och sjukvården genom att stärka tillgängligheten, öka vårdkapaciteten och förbättra kompetensförsörjningen och arbetsmiljön. Regionerna ska i sitt arbete utgå ifrån de stöd som Socialstyrelsen har tagit fram på nämnda områden, t.ex. *Plats för vård, Stöd till produktions- och kapacitetsstyrning och Nationellt planeringsstöd*. Varje region får dock välja vilken sammansättning av insatser de tycker är mest ändamålsenliga för att åstadkomma förändring utifrån respektive regions specifika förutsättningar.

I år kommer insatserna inte att stämmas av i dialog med Socialstyrelsen på det sätt som skedde 2025. I samband med rekvisitionen ska regionen i stället skriftligen ange vilka insatser som ska genomföras inom ramen för statsbidraget under 2026. Socialstyrelsen bedömer att uppföljning underlättas om antalet listade insatser inte är för många. Vi rekommenderar därför att begränsa antalet beskrivna insatser och att i stället samla olika saker som ska genomföras med hjälp av statsbidraget under rubriker eller temaområden.

Läs mer om Socialstyrelsens stöd:

- [Plats för vård](#)
- [Stöd till produktions- och kapacitetsstyrning](#)
- [Nationellt planeringsstöd](#)

Produktionsplan

Ytterligare ett villkor för att ta del av statsbidraget är att regionen kan lämna in en produktionsplan för den specialiserade vården i regionen till Socialstyrelsen. Produktionsplanen kan komma att begäras in i uppföljningssyfte. Produktionsplanen ska övergripande innehålla beskrivning av kapacitetsbehov, tillgänglig kapacitet samt en analys av resultaten (en så kallad balansering).

Ni ska kunna visa hur ni har använt statsbidraget

Regionen ska vid behov lämna in underlag som möjliggör fördjupad granskning av bidragets användning. (Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning).

Den region som inte kan lämna ett sådant underlag kan bli helt eller delvis skyldig att återbetala statsbidrag.

Vilka underlag kan regionen behöva lämna in?

- Utdrag ur huvudbok/kontoutdrag – Det bör finnas ett eget kostnadsställe eller projektkod för statsbidraget. Redovisningen måste vara tydlig, spårbar och överblickbar.
- Underlag som styrker regionens genomförda insatser.

- Fakturor som styrker nedlagda kostnader – Fakturorna ska vara tydliga och beskriva vad regionen har betalat för.
- Lönespecifikationer och/eller anställningsavtal som styrker lönekostnader.

För att underlätta uppföljning och eventuell granskning, rekommenderar vi att ni särredovisar mottagna medel på ett separat konto.

Hur får ni del av medlen

Bidraget betalas ut engångsvis efter rekvisition ställd till Socialstyrelsen. Rekvisitionen görs via Socialstyrelsens e-tjänst.

[Läs mer om ombudsansökan här](#)

Om inte alla medel rekvireras

Medel som inte har rekvirerats senast den **16 mars 2026** kommer fördelas om till de som i rekvisitionen angett att de önskar ta del av eventuellt kvarvarande medel.

Vad gäller för återrapportering och återbetalning av medel?

Uppföljning av bidrag som lämnats 2026 sker under 2027. Regionerna behöver lämna följande underlag:

- Ekonomisk redovisning
- Information om resultat av genomförda insatser
- Produktionsplan

Information från uppföljningen ska redovisas till regeringen, men kommer också att användas i myndighetens fortsatta arbete med uppdraget att bidra till att stärka samt följa upp tillgängligheten och vårdkapaciteten på regional och nationell nivå (S2024/01058). Mer information om tidpunkten och innehållet i återrapporteringen av 2026 års medel kommer att publiceras på webbsidan för statsbidraget i slutet av 2026.

Bidrag som inte använts under bidragsåret (1 januari 2026 – den 31 december 2026) ska återbetalas till Socialstyrelsen. Återbetalningen ska ske senast vid den tidpunkt som Socialstyrelsen meddelar. Socialstyrelsen kommer att fakturera eventuellt återstående medel.